

NURDAN BEŐERĐİL

MECBURİ
İSTİKAMET

ROMAN

NURDAN BEŞERGİL

MECBURİ
İSTİKAMET

Can Yayınları 1922

© 2010, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Kasım 2010

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1238-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

NURDAN BEŐERĐİL

MECBURİ
İSTİKAMET

ROMAN

Nurdan Beşergil'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Bana Baktığın Gibi Bakma, 2010

NURDAN BEŞERGİL, 1971 İstanbul doğumlu. 1992'de Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 1993'te avukatlık stajını tamamladı. Öyküleri, 1994'te Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülleri'nde Dikkate Değer bulunarak yayımlandı. Aynı yarışmada 1995'te Birincilik aldı. 1993-1995 arasında yazdığı kısa öyküler, 1996'da Çağdaş Yayınları'nca *Rüzgâr Çıktı* adı altında yayımlandı. 2010'da *Bana Baktığın Gibi Bakma* adlı romanı, Can Yayınları tarafından basıldı. Öyküleri *Adam Öykü*, *Düşler Öyküler*, *Fayton Öykü*, *Fayton*, *Üçüncü Öyküler*, *Hayalet Gemi* dergilerinde basıldı. *Virgül*, *Radikal Kitap*, *Cumhuriyet Kitap*, *kitap-lık* ve *akşam-lık* dergilerinde kitap eleştirileri yayımlandı. Ayrıca internet ortamında yayımlanan aylık altzine dergisinde yazıları çıktı. 1998'den 2003'e kadar *Araf* adlı on-line bir derginin yayın yönetmenliğini yaptı. 2006'dan beri <http://www.kirkiki.net> sitesini yönetiyor.

Tabii ki anneme
Tabii ki babama

BİRİNCİ BÖLÜM

“Başkalarının yaptığı hatalar
bize hata yapma hakkı tanımaz.”

1

Mesainin bitmesine daha iki buçuk saat vardı. Merdivenlerden avluya indim. Ortalıkta kimsecikler görünmüyordu. Dışarı çıktım.

“N’aber Sema?” dedim Sema’ya.

Şapkasının siperliğinin gölgesinde kalan gözleriyle yumuşakça güldü.

“Daha iki buçuk saat var,” dedim.

“Neyse ki sakın bir gün,” dedi.

Neyse ki sakın bir gün.

Geri içeri girdim. Beni güldürüp eğlendirmesini beklemiyordum ya da oturup bütün sırlarını birer birer anlatmasını. Oysa biraz yakınlık gösterebilirdi. Sadece, iki gün önce onu, gördüğüm en yakışıklı erkek, dediği adamla tanıştırdığım için değil, bu sıcakta üniformalarımızın içinde, hiç tanımadığımız ve bir daha da görmeyeceğimiz insanların keyfi uğruna bunalarak paylaştığımız ortak kader hatırına biraz yakınlık gösterebilirdi. Kader ortaklığının birleştirici bir etkisi olmadığını, aksine gayet yıkıcı olduğunu biliyordum ama beklediğim yakınlığa bir bahane ararken bundan iyisini bulamamıştım. Hoca ye kürküm, demişti; benim kürkümse Sema’ya bir nasılsın, dedirtemiyordu. Üzerimdeki kaftanın eteklerini savurarak gacırdayan dar ahşap merdivenlerden üst kata çıktım.

Üst kattaki teras bu saatlerde gölge olurdu. Mermer korkuluklara yaslanıp yukarıdan baktım. Sema, mesai arkadaşı olan diğer güvenlik görevlisine doğru dönmüştü. Anlatılan şeyle ilgileniyor mu yoksa dinliyormuş gibi mi yapıyor, anlayamadım. Hoş, anlasaydım ne yapacaktım... Kaftanımın etekleri bacaklarıma dolanarak aşağı koşup tiz urun kellesini, bana çok gördüğü samimiyeti bu ne idüğü bellisiz kuluma gösteriyor, diye Yeniçerileri çağırarak değildim ya...

Sırf kanca burnum ve hafif kambur duruşum sayesinde bir iş bulabilmiş olmam demek, birdenbire şansımın döndüğü ve tüm dünyanın bana gülümsemeye karar verdiği anlamına gelmiyordu, bunu biliyordum elbette. Ve her zamanki gibi bildiklerimi işime yarayacak şekilde kullanmayı beceremiyordum.

Akşamüstü saatleri zor geçiyordu. Aslında öğleden önce ve öğleden sonra da zor geçiyordu. Hatta mesai sonrası ve uyurken geçen zaman bile zor geçiyordu. Ortalık ziyaretçi kaynakken kendi kendime söylenip dururdum, ve böyle in cin top oynarken de kendi kendime söylenip dururdum. Kendi kendime söylenip dururken bir yandan da zamanın ne kadar zor geçtiğini düşünürdüm. Hayatla ya da insanlarla bir derdim olduğumu sanmıyordum. Bana sorulsa benim kendimle de bir derdim yoktu. Çünkü dermanım yoktu. Dermansız dert olamayacağına göre, temelde benim hiçbir derdim yoktu. Temel önemliydi.

Burcum kariyere düşkün olduğumu söylüyordu; “yükselmek” için yaratıldığımı, işimdeki başarı söz konusuyken engel tanımadığımı... Oysa zar zor bulduğum bu işte, pardon, düzeltmeliyim, inatla gelip beni bulan bu işte yükselmem olanaksızdı. Belki sıkıntım bundandır, diyordum bazen; yükselemeyecek olma sıkıntısı. Zamanında koskoca bir imparatorluğun merkezi olmuş bir

sarayda, birileri bir şeylerin böyle olmasını uygun gördüler diye padişah kılığında dolaşan biri nereye yükselebildi? Kariyerim, en tepeden başladığım için hemen buracıkta sona eriyordu ama doğum zamanım bana sürekli yükselmemi tembihliyordu. Burcuma rağmen huzurlu bir yaşam sürmenin bir yolu olabilir miydi, yoksa baştan mı yaratılmam gerekiyordu?

Tekrar aşağı indim, dar kanatlı yüksek kapılardan koyu yeşil koruya bakan giriş terasına çıktım. Sema, solundaki diğer görevlinin anlattığı her neyse onu dinleme konusunda tam bir başarı sergilemekle meşguldü. Toplu taşımacılığın incelikleri ve metro sistemleriyle ilgili olduğunu fark ettiğim söylev hiç çekici gelmedi. Binadan ayrılmam yasak olduğu halde iki korumanın arasından geçerek mermer basamakları indim, ağır ağır koruya giden patikada yürümeye başladım.

İstanbul, İstanbulluğunu herkese başka türlü anlattı. Herkese başka türlü göz süzer, başka türlü el ederdi. İflah olmaz bir İstanbullu olarak ne zaman beni çağır-sa, eskilerin dediği gibi işmar etse, işimi gücümü, derdimi tasamı bırakıp büyüsünün peşinden giderdim. Ama beni asıl bu koruyla baştan çıkarıyordu.

Medeniyete ait sesler ve görüntüler koruluktan uzakta kalıyordu. Ağaçlar, bastığım toprak ve ağaçların izin verdiği kadar görünen gökyüzü, beni dünyanın geri kalanından tecrit ederdi. Burada, bu ıssızlıkta, bu ıssız sükûnette, inanılmayacak şeyler gerçeğe, öfke ve çaresizlik uzlaşmaya, kargaşa ve çatışma dengeye dönüşürdü. Çünkü bu korulukta, insan zamandan daha çarpıcı bir boyutun, tarihin varlığını hissedirdi.

Bir İmparatorluğu yönetmişlerdi. Geldikleri devlet geleneğine göre yalnız İmparatorluk'taki toprağın ve o toprakta yaşayan insanların değil, o insanların inançları-

nın da hem sahibi, hem koruyucusu, hem yöneticisi olmuşlardı.

Burada yaşamışlar, bu ağaçların temizlediği havayı solumuşlardı. Burada dolaşmışlardı ve belki de benim tam şu anda bastığım yere basmışlardı. Benim tam şu anda bastığım yere basmış, aynı kuş seslerini duyup ağaçlara rağmen sızan güneş ışığının gölgelerle yaptığı tezata bakmışlardı. Bu ıssız sükûnet, bu işin ancak böyle olabileceğini, bir İmparatorluğun ancak buradan yönetilebileceğini düşündürmüş olmalıydı. Çünkü insan bu koruda, bütün dünyaya sahip olabileceğini ve bütün dünyayı ilk günkü heves ve beceriyle, bıkmadan ve yozlaşmadan yönetebileceğini düşünüyordu.

Sesler duymaya başladığımı fark ettiğimde saraydan oldukça uzaklaşmıştım. Ne yapacağımı düşünmeye fırsat bulamadan bacaklarım saraya doğru koşmaya başladı. Geriye kayan sarığımı sağ elimle tutuyor, koşarken savrulan eteklerimi sol elimle zapt etmeye çalışıyordum. Saraydan çıkarak kuralları ihlal etmiştim, bir padişaha hiç yakışmayacak bir koşu tutturarak ise açıkça ayıp ediyordum.

Girişin yüksek mermer basamaklarını iki hamlede çıktım, içeri daldım, gacırdayan ahşap merdivenleri adeta uçarak aştım. Yokluğumda saraya gelen turistler ol-duysa bile henüz alt katta olmalıydılar. En dipteki odalardan birine süzüldüm; metal bastonlara kancayla tutturulmuş kırmızı şeritli bariyerlerle ikiye ayırdıkları odanın turistlere yasak bölümüne geçtim. Sarığımı düzelttim. Ellerimi arkamda birleştirip öğrettikleri gibi hafif kamburumu çıkararak bana ayrılan bölümde, gene öğrettikleri gibi düşünceli düşünceli turlamaya koyuldum.

Neden sonra kalp atışlarım yatıştı, yüzümü basan kan dağıldı.

Beni üçüncü çağırışlarında işe alındığımı anlamıştım. Beş günlük bir kurs alacaksın, dediler, okey, dedim, aman mesai sırasında okey mokey çıkmasın ağzından, dediler, emriniz olur, dedim.

Kursun ilk günü biri tarihçi, biri tiyatrocü ve biri de iletişim uzmanı olan eğitmenlerimin, benden çok daha genç ve çok daha şaşkın çocuklar olduğu ortaya çıktı. Önce hep birlikte saraya gittik. Çocuklar, girişte sağlı sollu dikilen güvenlik görevlileriyle selamlaştılar. Lacivert üniformalı görevlilere gülümseyip başımı eğerek ben de selam verdim. Kadın güzelliği her durumda dikkatimi çekerdi ama ne zaman hazırlıksız yakalansam şaşırırdım. Bu yüzden, sağımda kalan görevlinin kepindeki siperliğin altından sızan güzellik gözümü aldığında, tökezledim.

Amacımız sarayla ilgili bir bilgilendirme turu yapmaktı ama gezinin sonunda, burayı avucumun içi gibi bildiğimden, daha fazla şey bilerek ayrılanlar onlar oldu. İlk günü kısa kesip dördümüz bir balıkçıya gittik ve birbirimize, buraya nasıl düştüğümüzü anlatmaya başladık.

İkisi Ankara'dan torpilliydi, üçüncüsü İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden bir tanıdık ayarlamıştı. Benimkiyse düpedüz arkadaş kazığıydı. Çocuklara arkadaşımın adını söylediğimde bana boş boş baktılar.

Mete'nin adını andığımda insanlar ya herkesin duyabileceği şekilde iç çekerek beni kendi gözlerinde Mete Saruhan'ı tanımamdan kaynaklanan ayrıcalıklı bir yere koyarlardı ya da böyle boş boş bakarlardı. Bu kadar yıl sonra bile, kimin, hangi tepkiyi vereceğine dair bir önsezi geliştirememiştim; hâlâ yanılıyordum. Fakat coğrafya öğretmenimizin bir sözünü asla aklımdan çıkarmamıştım; sınıf birincisi arkadaşımız 10 değil de 8 aldığında coğrafya öğretmenimiz ne kadar büyük bir hayal kırıklı-

ğı yaşadığını “Hayatta herkesten her şeyi bekleyeceksin,” diyerek dile getirmişti. Lise birinci sınıftaydık ve ben, 8 almanın, böyle ağır bir hayat dersiyile karşılaşmasını çok acımasızca bulmuştum.

Rakı bardaklarının üstünden birbirimize bakarken bütün bunları çocuklara anlattım. Bir süre daha boş boş baktılar.

“İşte bu yüzden,” dedim, “Metem’in adı geçtiğinde, sizden zaten boş boş bakmanızı beklediğim halde, büyük bir şamata yapıp eriyip gitseniz de şaşırırdım. Çünkü ben hayatta herkesten, her şeyi beklemem gerektiğini düşünüyorum. İşte böyle de anlayışlı biriyim.”

Bir süre daha boş boş bakmayı sürdürdüler. Sonra içlerinden birisi, “Yanlıı anlaşılma esastır,” dedi. Kadehlerimizi kaldırdık.

Kursun ikinci günü konu tarihi. Eğitim bir gün öncesinden daha kısa sürdü, bu sefer bira içmeye gidelim dedik. Bu kurs mudur nedir bittikten sonra bir daha kim bilir ne zaman karşılaşacaktık. Tabii ki dördümüzün bir araya gelmesi yüzyılın olayı değildi; sadece birlikteyken iyi vakit geçiren sıradan yabancıydık. Ama asıl kutlanması gereken de buydu ve kutlamak için dört günümüz kalmıştı. Elimizi çabuk tutuyorduk, o kadar.

Kurs için sarayın müstemilatındaki küçük bir odayı kullanıyorduk. Öğlene doğru paydos ettiğimizde, biraları devirmeden önce saraya gidip bir tur atalım, dedim; şöyle bir ortalıkta görünmekte fayda vardı. Aslında niyetim görünmek değil, görmektir. Gerçi o sırada ben de çocuklara söylediğim gibi, biri gelip de bizim oralarda dolanıp dolanmadığımızı öğrenmek isterse, evet efendim, buradaydılar, yanıtını alabilsin diye saraya gittiğimi sanıyordum.

Ama aynı günün akşamı sırf o kızı görmek için saraya gitmek istediğim, o kızın adının Sema olduğu, artık

hiçbir sıkıntımın kalmadığı, çünkü bir tek sıkıntım olduğu, onun da Sema olduğu ortaya çıktı.

“O kız kimdi ya?” diye sorduğumda güneş daha batmamıştı.

Hem güneş biraz geç batıyordu, hem biz biraz hızlı içiyorduk.

“Sema,” dediler.

“Aman iyi,” dedim.

“Niye ki,” dediler, “ne fark edecekti?”

“Onun adını duyduktan sonra bir kaynaştırma cümlesi gerekiyordu, anca bunu bulabildim,” dedim.

“Neyle neyi kaynaştıracaktın abi?” dediler.

“Çoktan kaynaştılar bile,” dedim, “bırakalım böyle, uzatmayalım.”

Uzatmadı çocuklar, iyi yetiştirilmişlerdi.

Üçüncü gün uzun bir gün oldu. Nasıl yürüyeceğimi, nasıl dikileceğimi, başımı nasıl çevireceğimi, ellerimi ne yapacağımı çalıştık. Feci eğlendik. Ertesi gün kostümler gelecekti ve asıl eğlenceyi o zaman görecektik. Eğlenerek öğrenme yaşını geçtiğimize kimse inanmazdı.

Çocuklarla fikir birliğine varıp bugün ayık kalmaya karar verdik. Ayrılmadan önce saraya gidip çalışmalarımızı uygulamalı olarak görmek istiyoruz, diye tutturdular. Nazlanmadan kabul ettim. Ben de yerinde görmek istiyordum; tabii çalışmalarımızı değil.

Sema yerinde yoktu; rahatladım mı üzüldüm mü ayırt etmeye fırsat bulamadan yukarı çıktık. Odalarda dolanarak uzun bir süre oyalandık. Dışarı çıktığımızda kapanma hazırlıkları yapılıyordu. Dördümüz merdivenlerden inerken, Sema, az önceki provaların etkisiyle hâlâ kıkırdayarak yanımda beni taklit eden kurs eğitimcimden birine laf attı:

“Amma güldünüz ya...”

“Tanıştırayım, yeni padişahımız.”

El sıkıştık. Sema, memnun oldum, dedi. Memnundan ziyade alaycı görünüyordu.

“Bir gün anlarsın,” dedim sıyrıtarak.

“Belki şimdiden anlıyordur abi, değil mi Sema?”

“Ben yok anlamak,” dedi Sema.

Gülüştük. Gülüşler yerlere döküldü. Toparlayın buraları, dedim, dağınık kalmasın. Haydi kalın sağlıcakla. Koca saray size emanet.

O akşam evde annem takaza etti, biraz haklıydı da; yalnız kursa başladığımı değil, işe girdiğimi de Mete’ye söylemeyi ihmal etmişim.

Mete’yi aradım. Telefonda takaza etti; çok haklıydı. Ona çok haklı olduğunu söyleyince takaza etmeyi kısa kesti.

“Maaşını alınca haberim olsun,” dedi, “beni bir yerlere götürürsün artık.”

“Oolm benim maaşım senin gittiğin yerlerde valelere bahşiş diye veriliyor,” dedim.

“Okey, bahşiş senden, gerisi benden o halde,” dedi.

Kıyak çocuktu ve kıyaklığını gizlemeye gerek görmezdi. Savura savura harcardı.

Dördüncü gün umduğumuz gibi kostümüm geldi, üstüme zimmetlendi. Hepimiz sırayla giydik ama itiraf etmeliyim ki en çok bana yakıştı. Onlar bu kostümler için fazla genç, fazla parlak, fazla yakışıklı kalmışlardı. Aynada kendime baktım. Yüzümdeki ne yaptığını bilen ifadeyi annemden almıştım, tüm dünyanın yükü omuzlarımdaymış gibi duruşumu babamdan. Kanca burnum, boncuk gözlerim tüm sülalenin armağanıydı. Aniden o kutlu anlardan birini yaşamaya başladım; tam burada olmak ve bu yaptıklarımı yapmak için yaratıldığımı hissettim...

Üstümdekileri çıkardıktan sonra çocuklara, “Bugün bendensiniz,” dedim.

“Abi, çıkmadan bir saraya uğrasaydık,” dediler.

“Şimdi olmaz, birdenbire kendimi güzel bir şey yapan değerli bir adam sanmaya başladım, çok tehlikeli,” dedim.

“Ama abi, Sema,” dediler.

“Dedim ya oolm, çok tehlikeli,” dedim.

Çıktık.

Son gün ne saraya uğradık ne müstemilattaki küçük odaya; dışarıda buluştuk. O kadar iyi çocuklardı ki, son-suza kadar arkadaş kalacağımızı ve hep böyle eğleneceğimizi düşünüyorlardı. Belki haklı olan onlardı ve belki ben kötü biriydim.

Korudan koşarak gelip saraya girdikten sonra, kurs aldığım o hafta dakika dakika aklımdan geçti. Çocukların hem ayrı ayrı, hem birliktekerken kaç kere arayıp davet ettiklerini, hal hatır sorduklarını da birer birer hatırladım. Belkisi falan yoktu; ben kötü biriydim.

Bu arada boşuna telaşlandığım da ortaya çıkmış, arkasında volta attığım kırmızı ipli odaya gelen giden olmamıştı. Pencereye yanaşıp dışarıyı seyretmeye başladım.

Mesai bitince her günkü gibi müstemilata gittim, üstümü değiştirdim. Burada dolaplarımız ve kabinlerimiz vardı. Haremde görevli saz çalıp şarkı söyleyen bir grup, mutfakta kostümle çalışan bir grup, bir türlü oturmamış, her gün yeni birilerinin işe alınıp birilerinin işine son verilen bir Heyet-i Vükela grubu, daha başka gruplar ve güvenlik görevlileri elbette, bu dolapları ve kabinleri kullanıyorduk.

Birkaç kişiyle lafladım. Festival bileti alınacağını, istediğim bir konser varsa programdan seçip adımlı yazdırmamı söyleyen iyi niyetli birine, “İnanır mısın, şimdiye kadar gitmek istediğim hiçbir konser olmadı,” dedim.

Aferin bekliyordum, alamadım.

Kös kös servise doğru yürürken, kendimi ifade etmekteki yetersizliğim canımı sıktı. Mete, sen fazla konstantre bir adamsın, derdi, senin bir bardağından beş kişiye yetecek beyin pekmezi çıkar. Ya da, derdim, sunta gibi; sıkıştırılmış talaş.

Mete'nin sözlerindeki iltifat payını göz ardı edersek, pek de haksız değildi. İki cümle kurup karşılığında iki tam sayfa anlaşılacak istiyordum.

Fakat servise bindiğimde gördüm ki, bunları düşünmenin ne yeri ne zamanıydı; Sema servisteydi. Ve yanı boştu.

Koridor boyunca yürüdüm. Sema'ya tam ölçüsünde bir selam verdim. Ve iki sıra arkasına oturdum. Yanım boştu.

Sağduyunun yeri, benim için hep başka olmuştu. Medyumlara, uzaylılara, cadılara da inandım ama sağduyuya inancım bir başkaydı. Ona kulak vermeyi de, teslim olmayı da severdim. Saygı duyar, güvenirdim. Uzun vadede kazanan hep o olurdu.

Sağduyunun sözünü dinleyip Sema'nın iki sıra arkasına oturmuştum. Bu bana bir avantaj sağlayacaktı. Daha doğrusu bu, bana bir avantaj sağlasa iyi olacaktı. Çünkü bir şeyleri bir yerlere tutturmak şarttı. Sabit bir nokta olmadan yumurta bile kırılmıyordu.

Sema'nın gözünün önünde olmadığım için onu rahatlıkla gözetleyebiliyordum; benim avantajım buydu. Bizim servis yolunun tam tersi bir istikamette oturduğu halde neden şu anda aynı aracın içinde olduğumuz hakkında düşünceler üretirken, bir yandan da Sema'yı göz hapsinde tutmuş oluyordum.

Sema'nın bizim serviste oluşunun pek çok nedeni olabilirdi. Hatta, öncelikle Sema servise binmiş, o bindikten sonra kâinat bir neden yaratmış bile olabilirdi.

Olasılıklar söz konusuysen tek sınır hayal gücü ve aklın hastalıklı çalışma yeteneğiydi.

Ben bir neden aramakla oyalansam da, aslında herkesin, Sema'nın bu serviste olmasının nedenini bildiğinden emindim. Servis şoföründen kırmızı ışıktan karşıdan karşıya geçenlere, üst geçitten geçenlere, hiçbir yerden geçmeyip kaldırımında yürüyenlere, açık açık yoldan yürüyenlere, yürümeyip balkondan bakanlara, pencereden bakanlara kadar herkes, Sema'nın, Mete'yle buluşmaya gittiğini biliyordu.

Bunu bilen herkese sormak istiyordum: Sema Mete'yle buluşmaya gittiği için suçlanabilir miydi? Şu dünyada Mete'yle buluşmak istemeyecek akli başında bir insan evladı olabilir miydi?

Sema'yı Mete'nin yaşgünü partisine birlikte gitmek için davet ederken, büyük olasılıkla kabul edeceğini biliyordum; kabul edecekti ve bu kabulün benimle hiçbir ilgisi olmayacaktı. Mete Saruhan isminde karşı konulmaz bir çekim vardı. Bu çekim kesinlikle göstergebilimsel bir anlamdan kaynaklanıyordu. İsmi, Mete'yi işaret ediyordu ve Mete, başka dünyalara yaraşan, bizimki için fazla kusursuz bir yakışıklılığın var olduğuna işaret ediyordu.

Benim için özellikle, başka şeylere de işaret ediyordu. Örneğin Tanrısal bir ışıltıya sahip olmasına karşın Olympos'ta değil, bizim dört kat altımızdaki bir apartman dairesinde yaşadığına, gözünü açtığı andan beri superileriyle değil benimle arkadaş olduğuna, annemin otuz altı yıllık komşusu olan annesinin ne savaş ne aşk tanrısı olan yaşlı ve hasta bir kadın olmasına.

Öte yandan artık onu hiçbir şeyin sıradanlaştıramayacağını da farkındaydım. Bazen ben bile boğaz manzaralı bir kafeteryada karşılıklı oturmuş kalamam yiyip

bira içerken, çekimlerinin, defilelerinin, randevularının arasında bana zaman ayırabilmesine şaşardım. Farkında olmadan, burada benimle oturuyor olmasına minnettarlık duyardım. Peşindeki herhangi biri –bir kadın, bir gazeteci, bir yapımcı– yerine benim yanımda olmayı seçmesinin bir tür fedakârlık olduğunu düşünürdüm; elimde olmadan. Elimde olmadan kendimizi bildik bileli her Allah'ın günü birbirimizi gördüğümüz, gözlerimizi açıp karşımızda birbirimizi bulduğumuz, beraber büyüdüğümüz bu adamın üstünde taşıdığı ayrıcalıklı havaya kapılırdım. Mete Saruhan'ı başkalarının gördüğü gibi gördüğüm bu zamanlar fazla uzun sürmezdi.

Mete'yle olan arkadaşlığımız, onunla baş başa olduğumuz zamanlarda üçüncü bir kişi gibi yanımızda otururdu. İkimizden de farklı olup ikimize de benzeyen, ikimizden de emir alıp ikimizden de bağımsız olan arkadaşlığımızın aramızda oturuyor olması, benim için hep bizim Mete, olmuş olan arkadaşımı, ünlü manken Mete Saruhan sandığım görme bozukluğumu düzeltirdi.

Serviste Sema'nın arkasında oturuyorken, böyle içermeme neyin neden olduğunu anlamaya çalıştım. Benimle zerre kadar ilgilenmediğini, davetimi sırf Mete'nin isminin işaret ettiği yaşantının çekim gücü sayesinde kabul ettiğini ve bir kere Mete'yle tanıştıktan sonra artık hep Mete'nin yanında olmak istemek gibi bir gerçekliğin var olduğunu zaten biliyordum. Bu durumda içerlediğim şey, ancak her şeyin tam da öngördüğüm gibi olması olabilirdi, başka bir şey değil.

2

İşe başladığım hafta pazartesi ve salı, arka arkaya iki gün, geçmek bilmeyen iki koca gün, Sema yoktu.

O kadar yeniydim ki, işten yeni biriyle tanışma ehliyetim yoktu. Bir süre gidip gelmeli, insanlarda buralarda kalıcı olduğum izlenimi uyandırmalı, tanışılmayı hak ettiğimi düşündürmeliydim. Zaten herkesin hayatı üst üste bindirmekte zorlandığı verilerle doluyken, bir ön çalışma olarak onların zihninde kendime yer edinmeden kendimi dayatmak istemiyordum. Bu yüzden kimseye, “Buralarda güzelce bir kız dikiliyordu, ne oldu ona?” diye sormadım.

Çarşamba günü Sema geldi, içim rahatladı. Birikmiş dosyalarım, ertelediğim toplantılarım, iki gündür sıkıntıdan imzalamaya elimin gitmediği raporlarım olsaydı, o keyif ve rahatlıkla hepsini öğlene kadar hallederdim; insan içinde ne aslanlar barındırabiliyor... Gene de mesaimi, kendimi sanki daha bir padişah gibi hissederek tamamladım.

İş çıkışı müştemilata doğru yürürken, “Hayrola,” dedim, “yoktun iki gün?”

“Haftalık izin,” dedi.

Cumartesi-pazar çalıştığım pazartesi-salı izin yapıyorum, demedi, güvenlik görevlileri olarak dönüşümlü

izin kullanıyoruz, pazartesi-salı bana düştü, demedi, demek işe başladın, hayırlı olsun, daha ilk günden yokluğumu fark etmeni neye borçluyum, gibi bir şey hiç demedi; sadece, haftalık izin, dedi.

Bu cevabın, başlamasını umduğum sohbet için geniş imkânlar sağlamayacağı ortadaydı. Çabalamam gerekiyordu.

“Kaftanla böyle yürümek tuhaf oluyor,” dedim, “yani sanki sırtımda kabanım varmış gibi mi yapayım yoksa saraydaki gibi padişah tavırları mı takınayım, bilemiyorum.”

Cevap yok... Bir soru da olmadığı için kabul edilebilir bir tutum.

“Hele bir de şu sarık,” diye ısrar ettim.

Ödülümü de aldım:

“Sarığı çıkarabilirsin mesela.”

“Elimde mi taşıyayım sence?”

Düpedüz soru sormuştum ama Sema omuz silkemekle yetindi.

“Komik görünmez mi?” diyerek şansımı zorladım.

“Kusura bakma ama zaten hepsi komik... Yani padişah olmuşsun baksana... Biz yıllardır cumhuriyetle yönetiliyoruz...”

Önümde yeni ufuklar açacak bir yorum yapmasını beklemiyordum ama bu cevaptaki incelikten ve yaratıcılıktan yoksun, kısa, kalın ve küt tutum, bende anında hazımsızlığa neden oldu. Fark etmemiştim, demek, dilimin ucuna kadar geldiyse de susmayı başardım. Sema'nın hazırcevaplıktaki yetersizliğini unutmaya çalışarak ve kendimi, bir kadının öncelikli görevinin güzel olmak olduğuna ikna ederek sordum:

“Sence bu işi kabul etmemeliydim yani?”

“Ben olsaydım etmezdim.”

Aferin sana.

*Edebiyat meraklılarının,
öykülerinden de hatırlayacağı
Nurdan Beşergil, sağlam
Türkçesi, akıcı, inandırıcı
kurgusuyla dikkat çekiyor.*

“Öncelikle keyfimi kaçırabilecek her tür akılcı veriyi, tutunduğu gerçeklikten papatya falı bakar gibi birer birer kopardım. Düşler de birer olgu değil midir, diyen ve sonunda karısını boğarak öldüren çılgın düşünürü çok iyi anlıyordum. Karısını boğma kısmını değilse de, muhtemelen o noktaya gelmesinde etkili olan, düşlerin de olgu olabileceğiyle ilgili kuşkularına katılmamak mümkün değildi. Aksi halde, bu trafik sıkışıklığında, bir taksinin arka koltuğunda, varlığıma karşı kayıtsız bile olmayan, kayıtsız davranmak için bile bir çaba harcamayan bir kadınla oturuyor olmaktan aldığım zevki nasıl açıklayabilirdim?”

Bana Baktığın Gibi Bakma adlı romanıyla okurlarımızın beğenisini kazanan Nurdan Beşergil'den bir roman daha... *Mecburi İstikamet*, sarayda padişah kıyafetiyle dolaşan anlatıcımız Fatih'in ve hayatındaki insanların günlük yaşamlarına odaklanıyor; âşık olduğu güvenlik görevlisi Sema, herkesin hayranlık duyduğu manken Mete, kardeşi Oğuz, Gamze... İş hayatları, küçük kişisel gerilimler, espriler, günlük ayrıntılarla ilerleyen ve bir gün, beklenmedik bir gelişmeyle karmaşıklaşan yaşam... Nurdan Beşergil, kahramanlarının karakterlerini güçlü bir biçimde ortaya koyuyor, günlük yaşamdaki tuhaf gerilimi başarılı gözlemlerle aktarıyor.

Kapak resmi: OLEG PRIKHODKO

ISBN 978-975-07-1238-8

9 789750 712388